

МЕМОРАНДУМ О РАЗУМИЈЕВАЊУ

ИЗМЕЂУ

**ОДЈЕЛА ЗА МЕЂУНАРОДНИ РАЗВОЈ
(THE DEPARTMENT FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT, DfID)**

који представља
Амбасада уједињеног Краљевства у Босни и Херцеговини;

и

**ШВЕДСКЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА МЕЂУНАРОДНИ РАЗВОЈ И САРАДЊУ
(THE SWEDISH INTERNATIONAL DEVELOPMENT COOPERATION AGENCY, Sida)**

коју представља
Амбасада Шведске у Босни и Херцеговини;

и

**МИНИСТАРСТВА ЗА РАЗВОЈ И САРАДЊУ ХОЛАНДИЈЕ
(THE NETHERLANDS MINISTER FOR DEVELOPMENT COOPERATION)**

које представља
Амбасада Краљевине Холандије у Босни и Херцеговини;

и

**ДЕЛЕГАЦИЈЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ
(THE DELEGATION OF THE EUROPEAN COMMISSION)**
у Босни и Херцеговини

(“Донатори”)

и

САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ВЛАДЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ

које представљају
премијери

и

Министарства финансија и трезора БиХ

**ЗА УСПОСТАВЉАЊЕ
ФОНДА ЗА РЕФОРМУ ЈАВНЕ УПРАВЕ**

Уводни ставови: Разматрања

1. Имајући у виду да су Савјет министара Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине, Влада Републике Српске и Влада Брчко дистрикта БиХ прихватиле помоћ Одјела за међународни развој Уједињеног Краљевства (The UK Department for International Development, DfID/ДФИД), Шведске агенције за међународни развој и сарадњу (Swedish International Development Co-operation Agency, Sida/Сида), Министарства за развој и сарадњу Холандије (Netherlands Ministry for Development Co-operation) и Делегације Европске комисије (European Commission, ЕС) (у даљем тексту: Донатори) за подршку имплементацији Стратегије реформе јавне управе (Public Administration Reform, PAR/ПАР) (у даљем тексту: PAR Стратегија).
2. Имајући у виду да су се донатори обавезали да подрже имплементацију PAR Стратегије путем техничке помоћи преко успостављања Фонда за реформу јавне управе (у даљем тексту: PARF).
3. Имајући у виду да су се Савјет министара Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине, Влада Републике Српске и Влада Брчко дистрикта БиХ обавезали да ће: а) успоставити и подржати Канцеларију координатора за реформу јавне управе (у даљем тексту: PARCO); б) именовати координатора за PAR на нивоу заједничких органа Босне и Херцеговине, координаторе за PAR ентитета и Брчко дистрикта БиХ (у даљем тексту: PARCs); в) успоставити Радну групу састављену од представника министарстава и агенција, као и представника ентитета и Брчко дистрикта БиХ и г) креирати, усвојити и имплементирати PAR Стратегију.
4. Имајући у виду да су Донатори посвећени принципима хармонизације на начин на који су они одражени у овом Меморандуму о разумијевању (Memorandum of Understanding) (у даљем тексту: MoU) и теже ка највишем могућем нивоу усклађености са буџетским системом и системом одговорности и легислативом Савјета министара Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине, Влада Републике Српске и Влада Брчко дистрикта БиХ с циљем јачања дјелотворне имплементације и смањења административног терета који је на Савјету министара Босне и Херцеговине, Влади Федерације Босне и Херцеговине, Влади Републике Српске и Влади Брчко дистрикта БиХ, и смањења трошкова трансакција.
5. Имајући у виду да су Донатори постигли разумијевање о заједничким процедурама за консултације и одлучивање, механизма исплате, мониторинга и извјештавања, прегледа и евалуације, ревизије, финансијског управљања и размјене информација и сарадње између Донатора, на начин који је одражен у овом MoU.
6. Имајући у виду да су поштивање људских права, демократских принципа, владавине закона и доброг управљања, који владају домаћим и међународним политикама потписника, темељни принципи на којима

почива сарадња између потписника и да они представљају суштинске елементе овог МоУ.

Према томе, Донатори и Владе су постигли сљедеће разумијевање:

Став 1: Циљеви PARF и обухват овог МоУ

7. Овај МоУ успоставља услове и процедуре за конкретну финансијску подршку за PAR Стратегију око којих је постигнут заједнички споразум и служи као координациони оквир за консултације између Донатора, PARCO, Министарства финансија и трезора (у даљем тексту: MOFT) и координатора за PAR ентитета и Брчко дистрикта БиХ, у односу на заједничке прегледе резултата, заједничке процедуре за исплату, за извјештавање и за ревизије.
8. Општи циљ PARF је да обезбиједи хармонизован приступ при подршци имплементацији пројеката у цијелој БиХ који потпадају под оквир који дефинише PAR Стратегија. Подршка ће бити ограничена на пројекте који ће бити завршени унутар временског оквира PARF и на ресурсе који су доступни PARF-у, те оне који не представљају дуплицирање других пројеката донатора.
9. Сам PARF се неће користити за пружање техничке подршке (ТА) за PARCO. То ће бити обезбијеђено кроз билатералне пројекте (на примјер, ЕС), којима ће заједно управљати примарни потписници овог МоУ са стране Донатора. Донатори такође немају намјеру да PARF плаћа трошкове везане за особље или оперативне трошкове PARCO, што укључује и управљање самим фондом. То ће представљати допринос Савјета министара БиХ.
10. Донатори ће базирати своју стварну подршку на напретку који се оствари прво у усвајању а након тога у имплементацији PAR Стратегије. Напредак ће се мјерити кроз заједничке оцјене индикатора успјешности, о којима ће потписници заједнички постићи споразум и који ће бити конкретно наведени у PAR Стратегији. Одлуке о даљњем финансирању доносиће се заједнички.
11. У случају да било који од Донатора закључи супсидијарне билатералне споразуме са владама, осигураће да су такви споразуми компатибилни и у духу одредби овог МоУ и требало би да у највећој мјери теже да избјегну успостављање било каквих одредби које одступају од одредби о којима је постигнут заједнички споразум у склопу МоУ. У случају да постоји било каква неусаглашеност или супротност између услова и рокова овог МоУ и било каквих других аранжмана, или до оне мјере до које конкретне одредбе могу одступати од овог МоУ, Донатор о ком се ради ће о томе обавијестити остале Донаторе. Донатори ће тежити да не подузимају унилатералне активности (нпр. ревизије, мониторинг, евалуацију) осим у случају да су на то натјерани својим домаћим статутарним оквиром, а у том случају би требало да позову друге Донаторе да им се придруже. Разумије се да би такве унилатералне активности биле покривене засебним финансирањем које није обухваћено у склопу МоУ.

12. Савјет министара Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине, Влада Републике Српске и Влада Брчко дистрикта БиХ ће такође осигурати да су Донатори потписници обавјештени о било којим и свим билатералним аранжманима у које оне (колективно или појединачно) уђу са другим донаторским организацијама које су релевантне за PAR Стратегију, PARF и/или овај МоU.

Став 2: Одговорности и представљање

13. У питањима која се односе на општу имплементацију овог МоU и PAR Стратегије, Савјет министара Босне и Херцеговине, Владу Федерације Босне и Херцеговине, Владу Републике Српске и Владу Брчко дистрикта БиХ и Донаторе ће представљати представници који ће бити чланови (чланство у Управном одбору дефинисано је параграфом 28 МоU) Управног одбора за PARF (у даљем тексту: Управни одбор) који ће вршити надзор над кориштењем донаторских финансијских средстава као и друге послове из оквира надлежности утврђених у параграфу 28 и 29 овог МоU.
14. При свакој промјени представника, одговарајући потписник ће обавијестити све стране у писаном облику и унапријед.
15. За опште управљање рачунима PARF-а и надзор над потрошњом из PARF-а, Савјет министара Босне и Херцеговине, Владу Федерације Босне и Херцеговине, Владу Републике Српске и Владу Брчко дистрикта БиХ ће представљати PARCO и MOFT, који ће, редом, бити у потпуности одговорни и надлежни за имплементацију PAR Стратегије и свакодневно управљање PARF-ом. MOFT ће одржавати финансијску евиденцију подршке која буде обезбјеђена у складу са међународним рачуноводственим стандардима. MOFT потврђује да ће подршка Донатора бити кориштена само за покривање одобрених пројектних трошкова везаних за PAR Стратегију.
16. Предуслов за успостављање потпуно оперативног PARF-а биће то да су Савјет министара Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине, Влада Републике Српске и Влада Брчко дистрикта БиХ: а) успоставиле PARCO, који је у потпуности функционалан и оперативан; б) именовале PAR координаторе на нивоу државе, ентитета и Брчко дистрикта БиХ; в) одобрили свеобухватну државну PAR Стратегију.
17. Размјена информација и транспарентна комуникација сматрају се кључним за унапређење координације и повећање степена ефикасности подршке. Према томе, сви потписници ће међусобно сарађивати и комуницирати у потпуности и на правовремен начин, у вези са свим питањима која су релевантна за имплементацију PAR Стратегије и овог МоU. Потписници ће размјењивати све информације о токовима помоћи, техничке извјештаје, процедуре и сву другу документацију/иницијативе везане за имплементацију PAR Стратегије које су релевантне за рад PARF-а.

18. Кроз вријеме, Донатори ће изабрати и именовати једног Донатора, као Водећег донатора, који ће их представљати у званичним односима са Савјетом министара Босне и Херцеговине, Владом Федерације Босне и Херцеговине, Владом Републике Српске и Владом Брчко дистрикта БиХ у вези са PARF-ом. Након информисања Водећег донатора, сваки Донатор може да одлучи да преузме своје сопствене одговорности у том смислу. Донатори ће се међусобно информисати у потпуности и на правовремен начин у вези са својим односима са Савјетом министара Босне и Херцеговине, Владом Федерације Босне и Херцеговине, Владом Републике Српске и Владом Брчко дистрикта БиХ везаним за PARF. Ако се именује Водећи донатор, Донатори ће размотрити успостављање засебног МоУ с циљем одређивања улога и одговорности Водећег донатора.

Став 3: Доприноси

19. Имајући у виду да су се Одјел за међународни развој Уједињеног Краљевства (The UK Department for International Development, DfID), Министарство за развој и сарадњу Холандије (Netherlands Ministry for Development Co-operation) и Шведска агенција за међународни развој и сарадњу (Swedish International Development Agency, Sida) обавезали да ће обезбиједити по 1.5 милиона EUR (тј.15 MSEK, 500 000 GBP, итд) за подршку PARF-у у току периода од 2006. до 2009. године.
20. Имајући у виду да текуће финансијске регулативе забрањују Делегацији Европске комисије да обједињује финансирање, она се обавезала да ће обезбиједити директну техничку подршку за PARCO у току периода од септембра 2005. године до септембра 2007. године, с циљем пружања подршке успостави PARCO и креирању и развоју PAR Стратегије, такође у вриједности од 1,5 милиона ЕУР.
21. Прије одобравања PAR Стратегије од стране Савјета министара Босне и Херцеговине, Владе Федерације Босне и Херцеговине, Владе Републике Српске и Владе Брчко дистрикта БиХ, Донатори ће разматрати кориштење ограниченог износа новца из PARF-а (до 500.000 ЕУР; али не више од тог износа) за пројекте техничке подршке који спадају у оквир PAR Стратегије.
22. Доприноси Донатора могу бити подвргнути процесу одобравања на њиховим одговарајућим Парламентима и/или њиховим државним правилима о апропријацији.
23. Доприноси ће се депоновати на јединствени рачун у страној валути који не носи камате, који држи МОФТ код Централне банке Босне и Херцеговине. Противвриједност у КМ ће се израчунати на основу курсне стопе Централне банке БиХ важеће на датум преноса новца од стране Донатора.
24. МОФТ/Централна банка ће без одлагања обавијестити о пријему новца у страној валути, у писаном облику, Донаторе о којима се ради. Новчана средства ће се држати на одвојеној буџетској ставци за потрошњу искључиво на одобрене пројекте.

25. Финансирање које је на располагању PARF-у може се повећати или кроз учешће додатних донатора или од стране самих Донатора. Међутим, за првих 12 мјесеци након потписивања овог МоУ, само ће иницијални потписници овог споразума (DfID, ЕС, RNE, Sida) имати своје представнике у Управном одбору. Сви додатни Донатори који се прикључе у току првих 12 мјесеци и/или у каснијим годинама биће тихи партнери барем до тренутка релевантног годишњег прегледа и мораће да у потпуности прихвате услове и рокове прописане у овом МоУ и да се сагласе да њихова подршка неће бити везана.
26. У складу са оним што предвиђа Тачка 56, МоУ ће бити прегледан и измијењен на адекватан начин, на годишњој основи, у току мјесеца у којем се навршава годишњица потписивања. Сви донатори који се прикључе у том тренутку (и оснивачи и нови) учествоваће у прегледу.

Став 4: Организациона структура, консултације и одлучивање

27. Редовне консултације између потписника о имплементацији PAR Стратегије, транспарентне процедуре за одлучивање и правовремена размјена информација сматрају се кључним за наставак ангажмана Донатора и дјелотворну имплементацију PAR Стратегије.
28. Координација између потписника биће организована преко Управног одбора, који се састоји од представника иницијалних Донатора, PARCO, координатора за реформу јавне управе испред Владе Републике Српске, координатора за реформу јавне управе испред Владе Федерације Босне и Херцеговине, координатора за реформу јавне управе испред Владе Брчко дистрикта БиХ и МОФТ. Управни одбор ће усвојити свој правилник о раду једногласно. Тај правилник о раду ће обезбиједити одредбе које се односе на чланство у Управном одбору, механизме одлучивања и процедуре исплате. Правилник о раду ће прописати процедуру издавања сагласности у писаном облику за одобравање пројектних приједлога.
29. Управни одбор ће се састајати по једном у току сваког квартала или чешће од тога, по потреби, а сазиваће га један или више његових чланова, с циљем разматрања имплементације PAR Стратегије и дјелотворности кориштења новца из PARF-а. Кључна питања која ће се разматрати у току састанака укључују ниво финансијске подршке за појединачне пројекте, коначно одобравање и спецификације пројеката и додјеливања уговора, напредак постигнут на постојећим пројектима и сва питања и проблеме. PARCO ће бити одговоран за достављање дневног реда Донаторима бар 5 радних дана прије састанка. Донатори могу да дају додатне приједлоге за ставке дневног реда. PARCO ће бити одговоран за предједавање састанцима Управног одбора и за припрему нацрта Усаглашеног записника. Нацрт Усаглашеног записника требало би да се достави свим Донаторима, како би могли доставити коментаре и конкретна одобрења, у року од једне седмице након састанка. Донатори ће информисати PARCO о својим коментарима и о одобрењу прије истека 5 радних дана од пријема нацрта.

30. PARCO ће бити одговоран за активну идентификацију, разматрање, креирање и нацрт пројектних спецификација (Terms of Reference, ToRs). PARCO ће такође бити одговоран за евалуацију и мониторинг пројеката у односу на одобрене критеријуме. Такви приједлози ће бити искључиво приједлози за пројекте који потпадају под оквир обухвата PAR Стратегије и PARF неће бити у обавези да финансира било који приједлог.

Став 5: Исплате

31. Донатори ће своје доприносе достављати у властитим валутама. Средства ће бити пребацивана у фазама. Прва уплата ће се обавити на основу рачуна и одобрења писменог захтјева за плаћање, након што иницијални пројекти или пројектне спецификације буду одобрене од стране Управног одбора. Након тога, спроводиће се кварталне уплате. У одређивању конкретних рата Донатори ће узети у обзир тренутни напредак и потребе PARF-а за одржавање ликвидности.
32. Сваки Донатор може успоставити своје тачне и финалне финансијске доприносе PARF-у након пријема и одобравања завршног извјештаја и финансијских обрачуна пројеката. Средства која буду стављена на располагање партнерској Влади и које остане непотрошено након истека текућег споразума ће бити враћено Донаторима пропорционално са њиховим одговарајућим доприносима, или ће Донатори одредити да се преостали дио доприноса потроши на намјене о којима ће одлуку донијети потписници.
33. Све захтјеве за потрошњом/исплатом из PARF-а треба да додатно потпише и један од представника Донатора.

Став 6: Набавке

34. PARCO ће извршавати све набавне активности у складу са Законом о јавним набавкама БиХ. Уз иницијалну помоћ техничке подршке ЕС, PARCO ће предузети све неопходне кораке за јачање својих капацитета за набавке. PARCO ће извјештавати Донаторе о свим потенцијалним манама државних процедура за набавке и достављати препоруке за превазилажење таквих проблема.
35. PARCO ће доставити сужене листе и тендерску документацију Управном одбору на одобравање прије расписивања тендера. PARCO ће на захтјев доставити Управном одбору све релевантне документе/информације о својим праксама везаним за набавке и о спроведеним активностима, укључујући конкретне детаље и копије уговора који су додијелени, како би Управни одбор дао коначно одобрење.
36. Ниједан уговор се не може додијелити без сагласности свих чланова Управног одбора, у писаном облику.

Став 7: Извјештавање

37. PARCO ће, на захтјев, доставити Управном одбору све информације које су релевантне за имплементацију PAR Стратегије и пројекте који су финансирани у склопу Стратегије.
38. Сви квартални извјештаји треба да буду припремљени на енглеском језику и, на захтјев, преведени на локални језик. Они треба да буду у складу са заједнички прихваћеним ЕС форматом. Прихвата се да су за већину пројеката довољни квартални извјештаји, али и да се може тражити и учесталије извјештавање.
39. Прије сваког кварталног састанка Управног одбора, PARCO ће припремити свеобухватне извјештаје, дајући преглед активности PARF-а, информације о оствареним одливима у поређењу са планираним одливима, финансијске обрачуне који показују алокацију и кориштење финансирања, проблеме на које се наишло и/или који се очекују и све друге информације које се односе на имплементацију PARF-а. Ти извјештаји ће бити достављани Управном одбору барем једну седмицу прије састанка. Резултати сваког састанка ће бити евидентирани у Усаглашеном записнику чији нацрт ће припремити PARCO. Нацрт ће бити достављен Управном одбору како би чланови могли доставити коментаре и конкретна одобрења, у року од једне седмице након састанка. Управни одбор ће информисати PARCO о својим коментарима и о одобрењу прије истека 10 радних дана од пријема нацрта.
40. Све финансијско извјештавање ће се спроводити у локалној валути. Одговорност је Донатора да преузму одговорност за конверзију за своје намјене.
41. PARCO ће доставити годишњи финансијски извјештај Парламенту, Управном одбору PARF-а, Савјету министара Босне и Херцеговине, као и Влади Федерације Босне и Херцеговине, Влади Републике Српске и Влади Брчко дистрикта БиХ. Нацрт финансијског извјештаја би требало да се припреми на такав начин да се финансирање које су обезбиједили Донатори евидентира на адекватан начин и извјештај би требало да буде припремљен у складу са међународно прихватљивим стандардима. Годишњи финансијски извјештај ће бити ревидиран од стране Врховне институције за ревизију. Оно би требало да упоређује трошкове за остварене активности за текући извјештајни период са буџетом за исти период и у истој валути. Ревизорски извјештаји би требало да се достављају сваког квартала. Финансијски извјештаји би требало да одражавају трансакције које су финансирали Донатори у складу са овим МоУ.
42. Донатори би требало да се суздрже од постављања додатних или супротстављених захтјева везаних за извјештавање.

Став 8: Преглед и евалуација

43. Процес прегледа PARF-а од стране Донатора биће заједнички за све донаторе и биће усклађен са сопственим процесом прегледа Савјета министара Босне и Херцеговине, Владе Федерације Босне и Херцеговине, Владе Републике Српске и Владе Брчко дистрикта БиХ, у највећој могућој мјери. Заједнички преглед/евалуација рада PARF-а ће се спроводити сваких шест мјесеци. Копије извјештаја о прегледу/евалуацији ће бити достављане без одлагања Савјету министара Босне и Херцеговине, Влади Федерације Босне и Херцеговине, Влади Републике Српске и Влади Брчко дистрикта БиХ, које могу достављати коментаре и у току и након процеса прегледа и евалуације. Копије извјештаја ће се такође достављати Донаторима који немају своје представнике у склопу мисије за преглед/евалуацију.
44. Заједнички финални преглед и евалуација спровешће се након истека овог споразума. Трошкове свих мисија за прегледе, укључујући мисију за финални преглед и евалуацију сносиће Донатори, осим у случају да потписници одлуче другачије. Донатори ће до највеће могуће мјере да се суздрже од спровођења унилатералних прегледа PAR Стратегије. Међутим, ако се од Донатора захтјева да спроведе унилатерални преглед, тај Донатор ће на благовремен начин спровести консултације са другим донаторима с циљем заузимања заједничког става о ToRs, саставу и распореду, колико год је то могуће. PARCO и MOFT ће бити без одлагања консултовани о предложеном распореду прегледа и о ToR. Донатор о ком се ради ће без одлагања доставити резултате прегледа свим другим потписницима. Разумије се да ће такве унилатералне активности бити покривене засебним билатералним финансирањем које није покривено у склопу обухвата овог МоУ.
45. Програми Савјета министара Босне и Херцеговине, Владе Федерације Босне и Херцеговине, Владе Републике Српске и Владе Брчко дистрикта БиХ ће бити узети у обзир прије заказивања било каквог прегледа.

Став 9: Ревизија

46. Годишњу ревизију PARF-а ће извршавати Врховна институција за ревизију БиХ. PARCO и MOFT ће обезбиједити свим Донаторима копије извјештаја Врховног ревизора.
47. Ако то буду захтијевали Донатори, PARCO и MOFT ће бити одговорни за уговарање услуга независних ревизора. Пројектни задатак за те ревизоре и избор тих ревизора обезбједиће PARCO и MOFT у консултацијама са Управним одбором. Квалитет ревизорске фирме требало би да буде прихватљив свим потписницима. Трошкове тих ревизија покриће Донатори. Очекује се да се Савјет министара Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине, Влада Републике Српске и Влада Брчко дистрикта БиХ сагласе да обезбиједи своју пуну сарадњу у тим ревизијама. MOFT ће доставити Донаторима копије ревизорских извјештаја најкасније 14 дана прије планираног датума састанка Управног одбора. Извјештаји ревизије,

укључујући имплементацију корективних мјера као одговор на препоруке ревизије и све друге релевантне с тим везане информације биће разматрани у току састанка.

48. Иако ће извјештаји ревизије бити достављани на годишњој основи, такви извјештаји се могу захтјевати чешће, или се уз њих могу захтјевати специјалне ревизије. Донатори учесници не би требало да захтјевају додатне билатералне независне ревизије, осим у случају да постоји питање које изазива бојазни.

Став 10: Непоштовање/Виша сила

49. PARCO ће без одлагања информисати Управни одбор о свим околностима које могу да се умијешају или запријете успјешној имплементацији PAR Стратегије са циљем рјешавања тог питања.
50. У случају непоштивања услова овог МоУ и/или кршења темељних принципа који су прописани у овом МоУ са стране Савјета министара Босне и Херцеговине, Владе Федерације Босне и Херцеговине, Владе Републике Српске и Владе Брчко дистрикта БиХ, Донатори могу изрећи санкције, укључујући суспензију даљих исплата у PARF и потраживање враћања финансирања које је већ пренешено, у цијелости или дијелом. У случају кршења фундаменталних принципа које овај Меморандум о разумијевању поставља у заједничком пројекту, Донатори ће пажљиво размотрити посљедице евентуалних санкција изречених било којем од партнера, те ће доности одлуке које ће се односити само на једног партнера, уколико тај партнер крши фундаменталне принципе. Изрицање санкција би, по могућности, требало да буде резултат заједничке одлуке која укључује све Донаторе; унилатералне активности би требало да се колико је год могуће избегавају. Околности које представљају основу за изрицање санкција могу да укључују недостатак посвећености Савјета министара Босне и Херцеговине, Владе Федерације Босне и Херцеговине, Владе Републике Српске и Владе Брчко дистрикта БиХ реформама које представљају циљ подршке; озбиљан недостатак напретка у имплементацији PAR Стратегије, незадовољавајуће управљање или погрешно кориштење финансирања. Донатори могу такође да суспендују или смање нове исплате у случају изузетних околности („виша сила“) које отежавају дјелотворну имплементацију PARF-а. Међутим, суспензија финансирања изазвана тиме не би требало да се посматра као санкција, већ као (привремена) мјера предузета на темељу ефикасности и/или политике.
51. У случају да Донатори разматрају суспендовање нових исплата, они ће се прије тога, у разумном року, консултовати са Савјетом министара Босне и Херцеговине, односно Владом Федерације Босне и Херцеговине, Владом Републике Српске и/или Владом Брчко дистрикта БиХ. Они ће размотрити укидање суспензије чим те околности престану да постоје и/или чим Савјет министара Босне и Херцеговине, односно Влада Федерације Босне и Херцеговине, Влада Републике Српске и/или Влада Брчко дистрикта БиХ предузму адекватне корективне активности.

Став 11: Корупција

52. Сви потписници ће захтијевати да се њихово особље и консултанти који раде у склопу пројеката или програма суздрже од нуђења трећим странама, или тражења, прихватања или примања обећања од или према трећим странама, за себе лично или за друге стране, свих поклона, накнада, компензација или користи било какве врсте, ако би се то могло протумачити као незаконита или корумпирана пракса.
53. PARCO i MOFT имају дужност да без одлагања информишу Донаторе о свим појавама и сумњама везаним за појаве корупције до којих дође у вези са кориштењем донаторског финансирања.

Став 12: Модификација, приступање Донатора и повлачење

54. Потписници ће на годишњем нивоу ревидирати и разматрати имплементацију, примјену и дјелотворност процедура које су оквирно прописане у овом МоУ. Први преглед ће бити потпуно свеобухватан и узеће у обзир то да ли су измјене и допуне МоУ потребне. Све модификације / измјене и допуне услова и одредби у овом МоУ биће одобрене само ако представљају резултат споразума свих потписника, у писаном облику.
55. Потписници ће поздравити учешће других Донатора који желе да подрже имплементацију PAR Стратегије у овом МоУ. Након захтјева новог Донатора, у писаном облику, и прихватања услова и рокова овог МоУ, у писаном облику, PARCO би требало да без одлагања изврши консултације са другим Донаторима. Ако се сви потписници усагласе, PARCO би требало да у писаном облику ауторизује тог Донатора да постане потписник, као анекс овом МоУ. Додатно донаторско финансирање ће морати да се оцијени у контексту финансијских обавеза потписника, као и апсорпционог капацитета партнерске Владе.
56. Појединачни Донатори задржавају право да повуку или привремено суспендују своју подршку. То би требало да зависи од сљедећих услова: обавјештење (у писаном облику) о намјери повлачења из МоУ, достављено три мјесеца унапријед; наставак финансирања уговорених пројеката; отворена разматрања на састанку Управног одбора да би се видјело да ли се питања могу разријешити и/или да ли се може постићи договор о корективним мјерама. Донатори који планирају да се повуку ће до највеће могуће мјере узети у обзир негативне ефекте на PAR Стратегију и, према томе, радиће опрезно. Одлука Донатора да се повуче из МоУ на основама које нису везане за 'непоштивање' требало би да имају ефекта само на будуће финансирање; финансирање које је већ исплаћено у таквом случају не би требало потраживати. Ти услови су такође релевантни у случају да се сви Донатори колективно одлуче на повлачење.

Став 13: Рјешавање спорова

57. У случају било каквог спора до којег дође међу потписницима у вези са тумачењем, примјеном или имплементацијом овог МоУ, потписници ће се међусобно консултовати с циљем рјешавања проблема и с циљем договора о могућим смјеровима активности.

Став 14: Ступање на снагу

58. Овај МоУ ступа на снагу за датог Донатора на дан потписивања од стране тог Донатора након што га потпишу Савјет министара Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине, Влада Републике Српске и Влада Брчко дистрикта БиХ.
59. Измјене и допуне овог МоУ, укључујући његове анексе, биће важеће само ако се с њима, у писаном облику, сагласе сви потписници, или њихови именовани представници.